

PRÆSENTATION AF APEST-MODELLEN

Hjælpepræst, cand.theol. Poul Nyborg

I løbet af de seneste fem-ti år er der dukket mange nye valg- og frimenigheder op i Danmark. Et af de store fællestræk er, at de som nystartede menigheder alle står over for spørgsmålet: Hvilken menighed skal vi være? Hvad skal være ligesom det plejer at være, og hvad skal være anderledes? Et af de nye svar på disse ekklesiologiske spørgsmål, som har fået stor tilslutning i evangelikale kredse i Europa og USA, bygger på Paulus' femfoldige beskrivelse af tjenester i menigheden i Ef 4,7-16 og er gjort kendt som *APEST-modellen* (eller *APEPT-modellen*: *Apostles-Prophets-Evangelists-Shepherds/Pastors-Teachers*) af Alan Hirsch i bogen *The Forgotten Ways* fra 2006. Bogens titel hentyder til, at mange nye svar i virkeligheden er gamle men glemte svar, som er blevet genopdaget. Der er helt konkret tale om en ny fortolkning af Ef 4,7-16, som er opstået fordi man har stillet spørgsmålet: Hvad lærer Paulus os om at plante menigheder og opbygge kirken?

Apostle og profeter som funktionelle tjenester

I Ef 4,11-12 nævner Paulus fem forskellige tjenester, som Gud har givet til kirken for at udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op: Apostle, profeter, evangelister, hyrder og lærere. Det, som er særligt nyt ved APEST-modellen er, at forstå alle disse fem tjenester som *funktionelle* tjenester, som Gud har givet til den enkelte menighed. Tjenester, som bør være i funktion i menigheden for at udruste den til tjeneste. Med andre ord forstås apostle og profeter i Efeserbrevet ikke som kanoniske betegnelser, der er begrænset til de tolv apostle og profeterne i det gamle testamente, men som funktionelle tjenester på lige fod med evangelister, hyrder og lærere. En af de eksegeter, som taler for denne forståelse, er Markus Barth, der argumenterer for, at betegnelserne apostle og profeter i Det Nye Testamente må have både en snæver "kanonisk" betydning og en bred betydning – nemlig den funktionelle

tjeneste, som apostel eller profet, der sammen med de øvrige tjenester udruster de hellige til at gøre tjeneste. Barth konkluderer endvidere, at når det i Ef 2,20 hedder at menigheden er “bygget på apostlenes og profeternes grundvold,” så er pointen ikke at menigheden er bygget på Det Gamle Testaments profeter og Det Nye Testaments tolv apostle. Pointen er snarere, at menigheden er bygget på den apostoliske og profetiske *funktion*, som Kristus har givet til kirken.

Nåde efter mål

Paulus forklarer i Ef 4,7, hvordan enhver har fået sin egen tilmålte del af nåden – *kata metron* – efter mål. Den frelsende nåde, som Paulus beskriver i kapitel 2, er ens for alle – men den *tilmålte* udrustende nåde finder udtryk i forskellige funktioner, som alle findes i Kristus, og afspejler sider af ham. De er dermed alle vigtige og nødvendige for kirken! Hvad de fem forskellige tjenester præcist dækker over, er ikke skarpt tegnet op i Efeserbrevet. Den følgende fremstilling baserer sig derfor dels på en syntese af, hvad der ellers står i Bibelen om de fem tjenester, og dels på erfaringer.

De fem tjenestegaver

Alle kristne kan lede andre mennesker til tro på Jesus, men *evangelisten* er udrustet med en særlig tilmålt nåde, som kommer til udtryk i mødet med den ikke-troende. Evangelistens første spørgsmål er, om vi leder nye mennesker til tro eller ej. På samme måde virker Guds nåde på en særlig måde i *læreren*, der kan undervise, så andre pludselig forstår og får åbenbaret Guds ord. Lærerens spørgsmål er, om menigheden nu også bliver rodfæstede i Guds ord og omsætter det i dagligdagen. Hvor andre hurtigt kan blive trætte og utålmodige i samtalen med en kristen bror eller søster,

der kæmper med troen, har *hyrden* fået tilmålt nåde til at formidle Guds kærlighed og omsorg gennem en længere vandring med et andet menneske. Hyrden er optaget af, om Guds folk faktisk viser omsorg og kærlighed for andre mennesker. Gud taler til alle kristne, men *profeten* har fået en særlig nåde til at lytte efter og zoome ind på Guds sandhed, som altid er i overensstemmelse med hans allerede åbenbarede ord. Profeten er optaget af, om Guds folk lytter til Gud og handler efter det. *Apostlen* har fået tilmålt nåde til at fungere som pioner: at se nye muligheder og mobilisere Guds folk til at gå hen og gøre alle folkeslagene til Jesu disciple. Derfor stiller apostlen altid spørgsmålet: Leder vi Guds folk hen til det mål, som Gud har sat?

Nådegaver og tjenestegaver

I Ef 4 præsenteres fem nåde-funktioner, som Gud har givet menigheden for at udruste de hellige til at gøre tjeneste. APEST-modellen går på den baggrund ud fra, at der er en sondring imellem *tjenestegave* og *nådegave*, om end den ikke er tydeligt og konsekvent fastholdt i de øvrige nådegavekapitler (Rom 12 og 1 Kor 12). Begge former for gave er baseret på Guds nåde, som virker aktivt i den kristne og knytter sig til både tjeneste og nådegave. Tjenesten er en funktion, som Gud har givet til menigheden, og som er vigtig for den enkelte menigheds trivsel og sundhed – nådegaven er et værktøj, som Gud har givet den enkelte i hånden til at tjene menigheden med.

Praksiserfaringer med APEST-modellen

I Aarhus Valgmenighed, hvor jeg er præst, har vi i mange år undervist vores ledere i APEST-modellen. Den er en del af den disciplin-værktøjskasse, som kaldes *Lifeshapes*. I daglig tale omtales den som “femkan-

ten." Erfaringen her fra menigheden og fra de mange andre både danske, europæiske og amerikanske menigheder, der bruger denne model er, at den frisætter og aktiverer de fem tjenestegaver i menigheden. Den giver et sprog og en forståelse for, hvad der er vigtigt for, at et menighedsfællesskab trives og vokser i både højde, bredde og dybde. Den giver også den enkelte en større forståelse for, hvordan Gud har ud-

rustet vedkommende. Mange oplever at genkende sig selv i de særlige træk, som kendetegner en apostel, profet, evangelist, hyrde eller lærer, og det giver frimodighed i tjenesten! Når en kristen bliver sat fri til at tjene på den måde, som Gud rent faktisk har udrustet vedkommende til, så sker der spændende nye ting til opbyggelse for hele menigheden. Det er sværere at kontrollere, men det er levende og det er nådesfyldt!

LITTERATUR

- Addison, S. B. (1995): *A Basis for the Continuing Ministry of the Apostle in the Church's Mission*. D.Min. diss., Fuller Theological Seminary.
- Barth, Markus (1974): *The Anchor Bible: Ephesians – introduction, translation and commentary*. New York: Doubleday.
- Breen, Mike (2002): *The Apostles Notebook*. Eastbourne: Kingsway Communications Ltd.
- Breen, Mike (2011): *Building a Discipling Culture*. Pawleys Island, SC: 3 Dimension Ministries, 133-153.
- Breen, Mike (2012): *Multipling Missional Leaders*. Pawleys Island: 3 Dimension Ministries, 47-58.
- Clapp, Rodney (1996): *A Peculiar People: The Church as Culture in a Post-Christian Society*. Downers Grove: Intervarsity Press.
- Hirsch, Alan (2006): *The Forgotten Ways*. Grand Rapids: Brazos Press, 149-178.
- Hirsch, Alan (2012): *The Permanent Revolution*. San Francisco: Jossey Bass.

FORFATTER

Poul Nyborg
 Aarhus Valgmenighed
 Tingvej 12
 8210 Aarhus V
 poul@valgmenighed.dk